

KESKKONNAAMET

Maa- ja Ruumiamet
maarium@maarium.ee
Transpordiamet
info@transpordiamet.ee
Marina Minerals OÜ
caspar@minerals.ee
Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus
keskkond@kaitseinvesteeringud.ee
Tori Vallavalitsus
tori@torivald.ee

03.03.2026 nr DM-124298-50

Eametsa maardla Eametsa liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUS

Lähtudes alljärgnevast, Marina Minerals OÜ 19.02.2026 esitatud Eametsa liivakarjääri keskkonnaloa taotlusest nr T-KL/1017837-3 ning tuginedes keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 3 lõike 1 punktide 1, § 6 lõike 2 punktide 2 ja lõikele 4, § 6¹ lõigetele 3 ja 5, § 9 lõikele 1, § 11 lõigetele 2, 2², 2³, 4, 8 ja 8¹, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõikele 1 ja § 3 punktide 4, keskkonnaministri 16.08.2017 määrusele nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“ ja Tori Vallavolikogu 15.06.2023 otsusele nr 178, otsustab Keskkonnaamet:

1.1. Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine Eametsa liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele.

1.2. Eametsa liivakarjääri keskkonnaloa taotluse menetlemisel arvestada järgmiste keskkonnameetmetega:

1.2.1. Jahu kinnistu (katastritunnus: 80901:001:0075) tuleb korrastada maavara kaevandamise järgselt selliselt, et see vastaks puhkamisele ja virgestusele suunatud loodusliku roheala juhtotstarbega maa-alale;

1.2.2. Maavara ei ole lubatud kaevandada Tsentraali tee (nr 7300110) kaitsevööndis 10 m ulatuses teekatte servast;

1.2.3. Maavara karjäärist väljaveoks kasutataval ning karjääri teenindaval muul transpordil on keelatud liikuda mööda Nigula teed (tee nr 7300100);

1.2.4. Raadamistööd, raadamismaterjali kokku- ja äravedu ja purustamine ning kasvupinnase koorimine kavandatava tegevuse alal viia läbi väljaspool kanakulli pesitsusaega ehk tööde tegemiseks sobiv periood 01.08 – 28.02;

1.2.5. Kavandatava tegevuse elluviimine, st liiva kaevandamine, äravedu ja maa-ala

korrastamine plokkide 3-5 alal (Kaneeli ja Pumba maaüksused) ei ole võimalik pesitsusajal. Tegevused viia ellu väljaspool kanakulli pesitsusaega ehk 01.08 – 28.02;

1.2.6. Kavandatava tegevuse elluviimine, st liiva kaevandamine, äravedu ja maa-ala korrastamine plokkide 1-2 alal (Jahu maaüksusel) on võimalik pesitsusajal (01.03-31.07) tingimusel, et täidetud on p 1.2.7. nõuded ja kavandatava tegevuse elluviimisega kaasnev müratase jääb kanakulli Lennuvälja püsielupaiga piiril pesitsusajal (01.03-31.07) alla 45 dB ehk olema tavapärane mürafoon, mis jääb Keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ lisa 1 järgi I kategooria ehk vaiksela normtasemest (45-55 dB) allapoole;

1.2.7. Tagada metsa säilimine looduslikus seisundis (vältida raieid) kogu Raudtee maaüksuse (73001:001:0228) piires kuni kavandatava tegevuse täieliku lõpetamiseni ehk kuni maa-ala korrastamise kohustuse täidetuks tunnistamiseni plokkidel 1-5 kogu ulatuses;

1.2.8. Tagada kavandatava tegevuse elluviimise perioodil kanakulli Lennuvälja püsielupaigas seire, eesmärgiga tuvastada igal pesitsushooajal elupaiga asustatus ja asustatud pesa asukoht, kasutades vajadusel peibutamist märtsis-aprillis ning pesitsusedukuse kontrollimist mais ja juunis. Kui teadaolev pesa ei ole veenvalt asustatud, peab seire sisaldama elupaiga ja lähiümbruse läbi otsimist. Seire teostaja peab olema pädev kanakulliekspert, kes on varasemalt osalenud Keskkonnaagentuuri tellitud kanakulli pesitsusedukuse seires põhivaatlejana vähemalt viiel aastal ja osalenud Keskkonnaameti tellitud kanakulli uute elupaikade otsingutes vähemalt ühel aastal. Seire tellija on arendaja isik;

1.2.9. Ohu tekkimisel tolmu kandumiseks Pärnu lennukvälja territooriumile, kasutada kaevetööl leevendusmeetmeid (teede ja kaevise niisutamine);

1.2.10. Maavara väljavedu mööda riigiteed 19125 võib toimuda ainult suunaga riigiteele 60.

1.3. Vajadusel täpsustatakse keskkonnameetmete sõnastust ja/või lisatakse tingimusi juurde keskkonnala andmise korralduses.

1.4. Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnaamet teavitab KeHJS § 12 lõike 1¹ punkti 2 kohaselt käesolevast KMH algatamata jätmisest 14 päeva jooksul ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning puudutatud isikuid ja teisi menetlusosalisi eraldi kirjaga.

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1. Marina Minerals OÜ (registrikood 11349875, aadress Jalgpalli tn 21, Kesklinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond) esitas 19.02.2026 Keskkonnaametile Eametsa liivakarjääri keskkonnala taotluse. Taotlus on registreeritud KOTKAS-s 19.02.2026 menetluse nr M-124298 juurde.

2.2. Keskkonnaamet kontrollis ettevõtte esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le,

keskkonnaministri 23.10.2019 määrusele nr 56 „Keskkonnanaloe taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnanaloe taotluse ja loa andmekoosseis“ ning kas koos taotlusega oli esitatud keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 6¹ lõike 1 kohane teave. Esitatud taotlus vastas nõuetele, sisaldades muu hulgas KeHJS § 6¹ lõikes 1 nimetatud teavet.

2.3. Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Eametsa liivakarjääri keskkonnanaloe taotluse 24.05.2023 kirjaga nr DM-124298-9 Tori Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks. Tori Vallavolikogu nõustus 15.06.2023 otsusega nr 178 keskkonnanaloe andmisega (registreeritud KOTKAS-s 26.06.2023 numbriga DM-124298-10) tingimuslikult:

- 1. Jahu kinnistu (katastritunnus: 80901:001:0075) tuleb korrastada maavara kaevandamise järgselt selliselt, et see vastaks puhkamisele ja virgestusele suunatud loodusliku roheala juhtotstarbega maa-alale;*
- 2. Maavara ei ole lubatud kaevandada Tsentraali tee (nr 7300110) kaitsevööndis 10 m ulatuses teekatte servast;*
- 3. Maavara karjäärist väljaveoks kasutataval ning karjääri teenindaval muul transpordil on keelatud liikuda mööda Nigula teed (tee nr 7300100).*

2.4. KeHJS § 3 lõike 1 punkti 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju.

KeHJS § 11 lõike 2 kohaselt otsustaja vaatab tegevusloa taotluse läbi ning teeb otsuse keskkonnamõju hindamise (KMH) algatamise või algatamata jätmise kohta KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud valdkondade tegevuse ja KeHJS § 6 lõikes 2¹ viidatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul, kuid hiljemalt 90. päeval pärast KeHJS § 6¹ lõikes 1 loetletud teabe saamist. KeHJS § 9 lõike 1 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamisloa Keskkonnaamet. Seega on Keskkonnaamet otsustajaks KeHJS tähenduses.

KeHJS § 6 lõike 2 punkti 2, § 6¹ lõike 3, § 11 lõigete 2 ja 4 ning KeHJS § 6 lõike 4 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhinnangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle.

KeHJS § 11 lõike 2³ järgi KMH vajalikkus otsustatakse, lähtudes eelhinnangust (vt ptk 3) ja asjaomase asutuse seisukohast (seisukohad ning selgitused nendega arvestamise või arvestamata jätmise kohta, vt ptk 4). KeHJS § 11 lõike 4 kohaselt, kui kavandatava tegevuse KMH algatamise või algatamata jätmise otsus tehakse KeHJS § 6 lõike 2 või 2¹ alusel, lisatakse otsusele eelhinnang.

3. EELHINNANG

KeHJS § 6¹ lõike 3 kohaselt annab Keskkonnaamet eelhindangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ja eeldatavast keskkonnamõjust. Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lõike 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ (määrus nr 31).

Keskkonnaamet on eelhindangu andmisel kasutanud järgmisi materjale:

1. Eametsa liivakarjääri keskkonnaloa taotlus, sh KeHJS § 6¹ lõike 1 kohane teave;
2. Maa- ja Ruumiameti geoportaali kaardirakendused;
3. Pärnu maakonnaplaneering 2030+ (kehtestatud riigihalduse ministri 29.03.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/74);
4. Metsaregister;
5. Sauga valla üldplaneering (kehtestatud Sauga Vallavolikogu 05.12.2016 otsusega nr 97);
6. Eksperthinnang „Eametsa karjääri mõjude hinnang lennuvälja kanakulli püsielupaigale“, teostaja Linnuekspert OÜ (reg.kood 12306678), ekspert: Aarne Tuule, töö koostatud 02.12.2025, täiendatud 09.01.2026.

3.1. Kavandatav tegevus

3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Taotletav Eametsa liivakarjääri mäeeraldis asub Pärnu maakonnas Tori vallas Eametsa külas, jäädes riigile kuuluvatele Jahu (tunnus 80901:001:0075, 100% maatulundusmaa) ja Kaneeli (tunnus 80901:001:0269, 100% tootmismaa) ning eraomandisse kuuluvale Pumba (tunnus 73001:003:0032, 100% tootmismaa) kinnistule.

Eametsa liivakarjääri mäeeraldis pindalaga 5,07 ha (teenindusmaa pindala on 5,94 ha) hõlmab Eametsa maardla täiteliiva aktiivse tarbevaru plokk 1-5.

Taotletava mäeeraldisega hõlmatavad varukogused (seisuga 09.01.2026):

- 1 plokk (täiteliiv) – 5 tuh m³ (veepealne);
- 2 plokk (täiteliiv) – 8 tuh m³ (veealune);
- 3 plokk (täiteliiv) – 18 tuh m³ (veepealne);
- 4 plokk (täiteliiv) – 3 tuh m³ (veealune);
- 5 plokk (täiteliiv) – 9 tuh m³ (veepealne).

Kokku on täiteliiva aktiivset tarbevaru 43 tuh m³ ja kaevandatav varu 40,8 tuh m³.

Maavara kaevandamise keskmiseks aastamääraks on 10 tuh m³. Kaevandamise keskmine aastamäär ei kohusta loa omanikku karjäärist vastavat kogust materjali aasta jooksul kaevandama. Reaalsed karjääris kaevandatavad varu kogused aasta lõikes sõltuvad kaevandamisloa omaniku tööplaanidest ja materjali vajadusest. Maavara kasutusalaadeks on üld- ja teedehitus, kaevandatud maa korrastatakse metsamaaks.

Taotletava mäeeraldisel mõlemad lahustükid kattuvad täielikult riigikaitse ehitiste Eametsa linnaku (tunnus 44) ja Pärnu maleva staabi- ja tagalakeskuse (tunnus 70) piiranguvöönditega.

Pärnu lennujaam (tunnus 80901:001:0983) asub taotletavast mäeeraldisest vahetult idas.

Eametsa liivakarjääri mäeeraldisel lahustükkide vahelisel alal kulgevad Elektrilevi OÜ-le kuuluv elektrimaakaabelliin SPOONI:SAV (tunnus KKL241420499) ning Eesti Lairiba Arenduse SA-le kuuluv valguskaabel ELA122 (tunnus 7307328; vid ELA122). Kaitsevööndite kattumisi Eametsa liivakarjääri mäeeraldisega ei esine.

Taotletava mäeeraldisel läänepoolne lahustükk kattub kirdepiiril ca 10 m ulatuses Tsentraali tee ning idapoolne lahustükk kagus ca 15 m ulatuses Lennuvälja kõrvalmaantee kaitsevööndiga.

Mäeeraldisel läänepoolsest lahustükist ca 200 m kaugusel läänes voolab Sauga jõgi (tunnus VEE1148700), mille kalda piiranguvöönd jääb mäeeraldisest ca 100 m kaugusele.

Mäeeraldisel idapoolsest lahustükist ca 150 m kaugusele kirdesse jääb II kategooria kaitsealuse liigi *Accipiter gentilis* (kanakull, tunnus KLO9128098) püsielupaik, samal alal paikneb ka Lennuvälja kanakulli püsielupaik (tunnus KLO3000688).

Lähimad majapidamised asuvad taotletavast Eametsa liivakarjääri mäeeraldisest ca 330 m kaugusel loodes (Palmimetsa tee 2; tunnus 15904:003:1279) ja ca 500 m kaugusel loodes (Palmimetsa tee 4; tunnus 15904:003:1280 ja Rallimaa; tunnus 15904:003:0847) ning ca 400 m kaugusel edelas (Kambimõisa tee 2; katastritunnus 62401:001:3199)

Majapidamised asuvad teisel pool Sauga jõge (tunnus VEE1148700).

Lähim suurkaev PRK0051811 asub taotletavast mäeeraldisest ca 75 m kaugusel, jäädes Tuleviku (tunnus 80901:001:1325) kinnistule.

Taotletav Eametsa liivakarjäär koosneb kahest lahustükist, mäeeraldisel teenindusmaa kogupindala on 5,94 ha (lahustükid pindaladega 2,23 ha ja 3,71 ha), sh mäeeraldis kogupindalaga 5,07 ha (lahustükid pindaladega 1,53 ha ja 3,54 ha). Taotletava mäeeraldisel näol on tegemist valdavalt metsamaaga, mis on suuremas osas võsastunud. Maapinna reljeef on võrdlemisi tasane. Esinevad mitmed väiksed veekogud, mis võivad olla sinna tekkinud kunagise kaevandamise tagajärjel.

Kogu taotletav maavaravaru ei ole kaevandatav, kuivõrd külgneva maapinna stabiilsuse tagamiseks tuleb mäeeraldisel perimeetrile jätta nõlvatervik.

Mäenduslikud tingimused taotletavas Eametsa liivakarjääris täiteliiva väljamiseks on soodsad.

Mäeeraldisel on hea ligipääs mööda 7300110 Tsentraali teed ning karjäär asub Pärnu linna läheduses. Kasulik kiht katab katend keskmise paksusega 0,3 m ning kasulik kiht on väljatav

kahe astmega (veepealne ja veealune varu eraldi) ilma veetaset alandamata.

Mäeeraldisel leiduva katendi moodustab täies ulatuses kasvukiht kogumahuga 17 tuh m³ (läänepoolsel lahustükil 8 tuh m³ ja idapoolsel lahustükil 9 tuh m³). Karjääri avamisel tuleb mäeeraldiselt esmalt langetada mäeeraldisel kasvavad puud ja võsa, vajadusel juurida kändud ning seejärel koorida katend. Katend on otstarbekas eemaldada järk-järgult ekskavaatori või buldooseriga ning ladustada mäetööde arenedes mäeeraldise teenindusmaale kuni 3 m kõrgustesse aunadesse. Mäeeraldise teenindusmaale ladustatud katendit saab kasutada karjääri hilisemal bioloogilisel korrastamisel. Säilitamiseks mulla bioloogilist aktiivsust ei tohi aunasid tihendada.

Arvestades väljatava materjali veealuse kihi paksust on Eametsa liivakarjääris võimalik kasulik kiht väljata veetaset alandamata. Kaevandamine toimub kahe astmega (veealune ja veepealne varu eraldi) kasutades ekskavaatorit. Veepealse varu väljamisel laetakse kaevis kalluritele ning transporditakse karjäärist välja. Veealuse materjali väljamisel tuleb see esmalt tõsta vallidesse nõrguma. Peale nõrgumist võib alustada materjali laadimist kallurautode kasti.

Kogu kasulik materjal turustatakse ning mäeeraldiselt eemaldatud katend ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal kuni 3 m kõrgustes aunades ning kasutatakse maksimaalses mahus kaevandatud maa korrastamiseks ning täpsem kaevandamistehnoloogia valik ja mäetööde ajaline ning ruumiline areng määratakse kaevandamise projektis.

Korrastamistöödega tuleb alustada kaevandamise käigus esimesel võimalusel (tehniline korrastamine on otstarbekas teostada paralleelselt kaevandamisega) ning korrastamisprojekt koostatakse samuti esimesel võimalusel.

3.1.2. Tegevuse seosed asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Endise valla (Sauga) üldplaneering on kehtestatud 05.12.2016. Kehtiva üldplaneeringu plaani kohaselt asub Eametsa liivakarjääri mäeeraldis osaliselt tootmise maa-alal ja osaliselt rohealal.

Üldplaneeringu seletuskirjas on maavarade kohta kokkuvõtvalt toodud järgmist:

Maapõue seisundit ja kasutamist mõjutava tegevuse korraldamisel tuleb tagada keskkonnaregistris arvelevõetud maavara ja maavaravaru kaevandamisväärsena säilimine ja juurdepääs maavarule. Alade, mis kattuvad maardlatega, kuid mida ei ole maavara väljamise eesmärgil seni kasutusse võetud ning mida ei ole käesolevas üldplaneeringus käsitletud kaevandamiseks perspektiivsetena, määratlemine turbatööstusmaana on võimalik pärast maavara kaevandamise loa taotlemist ning selle saamist õigusaktidega sätestatud korras ja tingimustel. Rohelise võrgustiku ala ega rohelise võrgustiku koridor ei ole takistuseks kaevandamislubade taotlemisel ja väljaandmisel õigusaktides sätestatud korras ja tingimustel.

Pärnu maakonnaplaneeringu kohaselt on maavarade kaevandamise üldised tingimused järgmised:

- maardlate kasutuselevõtul vältida alasid, mis asuvad väärtuslikel maastikel, rohelise võrgustiku aladel ja väärtuslikel põllumajandusmaadel. Juhul, kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, rakendada meetmeid, et kaasnevad mõjud nendele aladele oleksid leevendatud ja minimaalsed;
- kaevandamine kavandada ja korraldada selliselt, et tekiks võimalikult vähe mõju rohelisele võrgustikule, maastiku ilmele ning puhkeotstarbelise, metsa- ja põllumajandusliku kasutuse huvidele;
- asustatud alade piirkonnas on maavara kaevandamine problemaatiline tulenevalt kaasnevatest häiringutest elanikele. Eelistada sama maavara kaevandamisteemal asustatud aladest;
- turba kaevandamiseks eelistada juba kuivendusest rikutud alasid;
- kaevandamisel hinnata ja leevendada transpordiga kaasnevaid mõjusid;
- kasutuselevõetud maardlates varud ammendada maksimaalselt ning alad korrastada;- arvelevõetud maavaravarud säilitada kasutamise- ja kaevandamisväärsena;
- turbamaardlate kasutuselevõtmisel arvestada Pärnumaa turbavarude arengukavaga aastani 2030;
- maavara I kategooria ja II kategooria aladele või nende vahetusse lähedusse ei tohi planeerida tegevusi, mis välistavad edaspidi seal kaevandamise (nt planeerida uusi elamualasid);
- üldplaneeringu koostamisel arvestada maardlatega (sh aktiivses kasutuses olevatega);
- maardlate kasutuselevõtul või maardlas uute karjääride rajamisel tuleb enne maavara kaevandamise lubamist selgitada välja keskkonnamõju võimalik ulatus (keskkonnamõju hindamine; müra, tolmu ja vibratsiooni mõõtmine või modelleerimine, hüdrogeoloogilised uuringud jne) ning rakendada asjakohased meetmed kaasnevate keskkonnamõjude vältimiseks või leevendamiseks. Suur osa maavara kaevandamise negatiivsetest mõjudest on seotud materjali väljaveoga.

Eametsa liivakarjääri kinnistu maakasutuse sihtotstarbeks on määratud tootmismaa ja maatulundusmaa. Pärnu maakonnaplaneeringu kaardi Tehniline taristu kohaselt ei asu Eametsa liivakarjäär väärtuslikul maastikul ega väärtuslikul põllumaal, vaid riigikaitse ehitise piiranguvööndis. Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus on oma 19.12.2023 kirjas nr 4-4/23/6054-3 (registreeritud KOTKAS-s DM-124298-16) vastanud, et vastuväiteid ja täiendavaid ettepanekuid kaevandamise keskkonnaloa taotluse kohta puuduvad.

Üleriigilises planeeringus "Eesti 2030+" on maavarade kaevandamise kohta märgitud järgmist:

1. Eestis on viimastel aastatel rohetaristu määratlemisel ära tehtud suur töö – maakondade teemaplaneeringu „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused” üheks alateemaks oli rohevõrgustik. Võrgustiku ja selle osiste piire ja kasutustingimusi on täpsustatud valdade hiljem kehtestatud üldplaneeringutes. Rohevõrgustiku kavandamisel kasutati Eestis integreeritud lähenemist, kuivõrd võrgustiku toimimist vaadeldi koos asustuse ja tehnilise taristuga, et leida konfliktikohad ja pakkuda lahendusi rohevõrgustiku sidususe tagamiseks. Seega on rohevõrgustik planeeringuline meede, mis parandab loodushoiu olukorda ja kestliku arengu võimalusi. Sellist tasakaalustatud vaatenurka tuleb tehnilise taristu planeerimisel ja maavarade kaevandamisel rakendada ka edaspidi;
2. „-/ Kui rohevõrgustiku tuumaladele kavandatakse suuri, riigi toimimiseks vajalikke objekte,

tuleb tagada tuumalasisene ja tuumaladevaheline sidusus. Maavarade kaevandamisel tuleb see tagada rekultiveerimise või asendusalade leidmise kaudu.“;

3. Üleriigiline planeering ei käsitle väga põhjalikult maavaradega seonduvat ega liivakarjääre spetsiifiliselt. Tuuakse välja hetkeolukord.

Lähtudes üleriigilise planeeringu üldisest iseloomust, ei ole tegevus sellega vastuolus.

3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade (nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik) kasutamine

Eametsa liivakarjääri puhul on tegemist uue liivakarjääri rajamisega, kus leidub täiteliiva. Maa- ja Ruumiameti geoportaali ortofoto alusel on mäeeraldise ja teenindusmaa alal metsa, esineb ka lagedamat ala. Taotletava mäeeraldise mõlemad lahustükid kattuvad täielikult riigikaitseliste ehitiste Eametsa linnaku (tunnus 44) ja Pärnu maleva staabi- ja tagalakeskuse (tunnus 70) piiranguvöönditega. Pärnu lennujaam (tunnus 80901:001:0983) asub taotletavast mäeeraldisest vahetult idas.

Karjääride rajamisel ja nende töötamise jooksul maastikupilt muutub ja looduslik mitmekesisus paratamatult väheneb. Puud eemaldatakse ja võõrandatakse.

Kogu taotletav maavaravaru ei ole kaevandatav, kuivõrd külgneva maapinna stabiilsuse tagamiseks tuleb mäeeraldise perimeetrile jätta nõlvatervik. Mäeeraldisel lasuva täiteliiva ja katendi looduslik varisemisnurk veepealses osas on 1 : 2 ning veealuses osas 1 : 5.

Kasulikku kihti katab katend keskmise paksusega 0,3 m ning kasulik kiht on väljatav kahe astmega (veepealne ja veealune varu eraldi) ilma veetaset alandamata.

Ala korrastatakse metsamaaks. Vett ressursina ei tarbita.

Mäeeraldisest põhja suunas 20 m kaugusel asub hiireviu elupaik (*Buteo buteo*, KLO9137793), mis piirneb omakorda Lennuvälja kanakulli püsielupaigaga (*Accipiter gentilis*, KLO3000688).

Hiireviu (*Buteo buteo*; keskkonnaregistri kood KLO9137793) on Eesti punase nimestiku järgi ohuvälises seisus ja arvatud looduskaitsealuse alusel III kategooria kaitsealuste liikide hulka. Arvukus varieerub Eestis erinevatel andmetel 5000 kuni 6000 paari vahel. Kuigi hiireviu on Eestis rändlind, siis jäävad sobivate elupaikade ja heade toitumisvõimaluste korral mõned isendid ka Eestisse talvituma. Elupaigana eelistab hiireviu okas- ja segametsi.

Kanakull (*Accipiter gentilis*; keskkonnaregistri kood KLO3000688) on Eestis hajusalt levinud haudelind arvukusega ca 400 - 600 paari. Et liigi arvukus oli möödunud sajandi lõpus ligi kaks korda kõrgem, on kanakull Eesti Punases Nimestikus arvatud ohustatud liikide hulka (ohualdis) ja kuulub II kaitsekategooriasse. Kanakull eelistab pesitseda vanas okasmetsas ning peab saagijahti nii metsaaladel kui kultuurmaastikus. Ajaloolise taustaga pika tagakiusamise tulemusel väldib kanakull inimese lähedust, eelistades pesitseda inimasustusest võimalikult kaugel. Väike osa asurkonnast on hõlpsalt kättesaadava ja arvuka saagi tõttu viimasel

aastakümnel asunud pesitsema asulate lähedusse või lausa asulatesse. Kuigi see paindlik lähenemine on end liigi taastootmise seisukohast igati õigustanud (asulas on pesakond ca ühe poja võrra suurem), pesitseb kogu Eestis asulates ca 25-30 paari, mis moodustab vaid ca 5-7% kogu asurkonnast. Peamisteks liiki ohustavateks teguriteks Eestis on pesapaikade hävinemine ja killustumine, toidubaasi vähenemine ning pesitsusaegne häirimine (Kanakulli kaitse tegevuskava).

Teised kaitsealused liigid jäävad tegevusalast kaugemale kui 300 m.

LKS § 55 kohaselt on kaitsealuse loomaliigi isendi tahtlik surmamine, välja arvatud eutanaasia eesmärgil, on keelatud. Lõige 6 täpsustab, et kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal on keelatud, välja arvatud LKS § 58 lõigetes 4 ja 5 ning §-s 582 sätestatud juhul.

3.1.4. Tegevuse energiakasutus

Peamised energiatarbijad karjääri avamise järgselt on karjääris töötavad seadmed ja masinad. Energiat kulub ettevalmistustöödeks (piiride märkimine, kõrghaljastuse eemaldamine, katendi eemaldamine), maavara kaevandamiseks ja kaevise laadimiseks transpordivahenditele.

3.1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Maavara kaevandamisega mõjutatakse alati suuremal või vähemal määral looduskeskkonda. Eametsa liivakarjääris kaevandamisel on peamisteks keskkonda mõjutavateks teguriteks maastikupildi visuaalne muutumine, müra, õhusaaste ja võimalik mõju põhjaveele.

Pinna- ja põhjavesi

Eametsa liivakarjääriga hõlmatud aktiivse tarbevaru plokid 2 ja 4 (kaevandatava mahuga asuvad allpool veetaset. Hüdrogeoloogilises läbilõikes on maapinnalt esimeseks veekihtiks Kvaternaari veekiht, mis koosneb valdavalt merelistest setetest (liiv, peenliiv). Liiva lamamiseks on vähese veejuhtivusega moreen, milles võib esineda liivakamaid ja kruusakamaid parema veeandvusega vahekihte ja läätsi. Kvaternaarisetete põhjavesi on surveta ja toitub sademetest. Uuringuaegsete mõõtmiste andmetel jäi põhjaveetase 0,2 – 1,3 m sügavusele maapinnast, abs kõrguste 6,6 – 8,2 m vahemikku (keskmiselt 7,1 ja 7,5 m).

Vahetult kaevandamiskohas muutub vesi hõguseks kõige peenematest tolmu- ja saviosakeste fraktsioonidest. Need peenosad pärinevad sellest samast kaevandatavast materjalist. See tegevus ei lisa reostust veekogusse, toimub samast keskkonnast pärit oleva materjali tagasisettimine.

Seoses veealuse varu kaevandamisega suureneb naftasaadustega veereostuse oht. On tõenäoline, et masinate/seadmete avarii käigus võib sattuda pinnasesse ja vette diiselmootorit ja/või määrdeaineid. Kasutades tehniliselt korras seadmeid ja neid regulaarselt hooldades, on lekete tõenäosus väike ja leked kiiresti avastatavad. Samas ei ole avariilukordade tekkimise

tõenäosus suurem, kui mõnes teises rasketehnikaga seotud tegevusalal (nt põllumajandus). Reostuse vältimiseks tuleb rangelt jälgida, et kaevandamis-ja laadimiskohtades ei satuks diiselkütust ega määrdet karjääri põhja. Seadmete tankimine ja hooldus peab toimuma väljaspool karjääri või selleks spetsiaalselt ettevalmistatud platsil, mis on varustatud õlitõrje vahenditega. Õnnetuse kohas tuleb reostunud pinnas kiiresti eemaldada ja anda üle vastavat litsentsi omavale jäätmekäitlusasutusele.

Lähimad majapidamised asuvad taotletavast Eametsa liivakarjääri mäeeraldisest ca 330 m kaugusel loodes (Palmimetsa tee 2; tunnus 15904:003:1279) ja ca 500 m kaugusel loodes (Palmimetsa tee 4; tunnus 15904:003:1280 ja Rallimaa; tunnus 15904:003:0847) ning ca 400 m kaugusel edelas (Kambimõisa tee 2; katastritunnus 62401:001:3199)

Majapidamised asuvad teisel pool Sauga jõge (tunnus VEE1148700).

Lähim puurkaev PRK0051811 asub taotletavast mäeeraldisest ca 75 m kaugusel, jäädes Tuleviku (tunnus 80901:001:1325) kinnistule.

Maavara kaevandamine karjääris avaldab mõju pinna- ja põhjavee tasemele ning piirkonna veerežiimile sh kaevudele eelkõige siis, kui põhjavee tasemest allpool oleva maavara kaevandamisel alandatakse (pumbatakse vett välja ja/või suunatakse kraavide abil isevoolliselt suublaks olevasse veekogusse) karjääris veetaset või veetase alaneb väljatava maavara mahu arvel. See toob kaasa põhjavee taseme alanemise ja alanduslehtri välja kujunemise karjääri ümbritseval alal. Selline põhjavee taseme alanemine muudab omakorda põhjavee liikumise dünaamikat karjääri mõjualas, kuna karjääris veetase alaneb ning selle tulemusena liigub vesi karjääri suunas, kuni veetase karjääris ja ümbritseval alal on ühtlustunud. Karjääri koguneva vee suunamine eesvoolu muudab suublaks oleva vooluveekogu veerežiimi, suurendades selle vooluhulka. Taotletavas Eametsa liivakarjääris kaevandatakse veetaset alandamata st kaevandamise käigus vett ära ei juhita ega pumbata välja, seega puudub oluline ebasoodne mõju väljakujunenud veerežiimile.

Maa- ja Ruumiameti geoportaali kaardirakenduse (Eesti põhjavee kaitstuse kaardi 1:400 000) järgi jääb mäeeraldis tervikuna suhteliselt kaitstud põhjaveega alale, mille reostusohhtlikkuse tase on hinnatud madalaks.

Taotletava karjääri võimalik mõju põhja- ja pinnaveele on seotud kaevandamiseks kasutatavate seadmete avariilukordadega. Kõige tõenäolisem mäeeraldisel toimuda võiv õnnetusjuhtum on seotud õli või kütuse lekketega. Karjäärimasinate avariilukordade ennetamiseks tuleb neid perioodiliselt kontrollida ja kohapeal neid mitte hooldada või äärmisel vajadusel tegema seda selleks ette nähtud hooldusplatsil, kus peavad olemas olema õli kogumise ja tõrje vahendid. Võimalike rikete ning avariide tagajärjel tekkiva kütuse- või õlireostuse likvideerimiseks peab karjääris olemas vajalikus koguses absorbenti (näiteks turvas, saepuru või sünteetilised absorbendid), millega saab tekkinud reostuse kokku korjata. Leevendusmeetmete õigeaegsel rakendamisel on võimalik pinna- ja põhjavee reostamist vältida. Võimaliku keskkonnamõju minimaliseerimiseks jälgitakse ohutustehnika ja keskkonnohutuse reegleid. Mäetöödel välistatakse pinnase ja vee reostumine. Karjääris töötava seadme tehnilise rikke korral, mille

tulemusena võib pinnas saastuda, tuleb reostatud pinnas koheselt eemaldada. Masinate tehniliste rikete vältimiseks tuleb kasutada kaasaegset ja ohutusnõuetele vastavat tehnikat. Töid korraldatakse tööohutusjuhendite ja normdokumentide nõuete kohaselt. Avariide likvideerimise viisid planeeritakse põhjalikumalt kaevandamise projektis.

Eelduslikult ei kasutata kaevandamistöodel keskkonnoahtlikke ja mürgiseid aineid, mistõttu on oht (vee)keskkonna reostumiseks keskkonnoahtlike ainetega minimaalne.

Eeltoodu kokkuvõtteks, kaevandamise lubamine taotletud ulatuses eeldatavalt ei mõjuta oluliselt piirkonna kaeve ega veerežiimi. Kaevandamisel, kaevisel laadimisel või masinate hooldamisel ja tankimisel tuleb naftasaaduste pinnasesse ja põhjavette sattumise võimalus minimeerida. Kaevandamisel tuleb kasutada vaid korrasolevat kaevandamistehnikat ning tehnika hooldamist ja remonti tuleb teha vaid selleks kohandatud alal.

Müra

Eametsa liivakarjääris kaevandamisel tekib müra peamiselt kahest allikast: transpordimüra ja kaevandamise käigus masinate poolt tekitatav müra. Transpordimüra ei ole pidev ja karjääri pideva töötamise korral on määrav mäeeraldisel töötavate masinate poolt tekitatav (kumuleeruv) müra. Müra tekitavad karjääris töötavad kaevandamismasinad – ekskavaator, kallurauto, (buldooser).

Tegevusega kaasneva müra levik ümbruskonda sõltub kasutatavast tehnikast, tööprotsessidest ja ümbritsevatest keskkonnatingimustest. Kaevandamise käigus tekib müra peamiselt kahest allikast: transpordimüra ja kaevandamise käigus masinate poolt tekitatav müra. Välisõhus leviva müraga seonduvat reguleerib atmosfääriõhu kaitse seaduse §-d 55-66 ja keskkonnaministri 16.12.2016 määrus nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ (määrus nr 71).

Punktmüraallikatel (karjääris töötavad masinad nt ekskavaator, rataslaadur, kallurauto) on olulisimaks parameetrik nende tekitatav helivõimsustase. Helivõimsustase on akustiline energia, mida allikas kiirgab. Müratase ehk helirõhutase on helivõimsustaseme ja kauguse funktsioon, mis tähendab, et müratase mingis punktis sõltub allika ja vastuvõtja vahelisest kaugusest ning allika helivõimsustasemest. Täismassiga 12 t ja raskemate veokite müratase on ca 84 – 95 dB, rataslaaduritel ja ekskavaatoritel ca 100 – 109 dB.

Transpordi (joonmüraallikate) puhul on olulisimaks parameetrik liiklussagedus, millest sõltub transpordivahendite müraemissioon keskkonda. Mida suurem on liiklussagedus, seda suuremaks ja ühtlasemaks kujuneb müratase teede lähiümbruses. Lisaks liiklussagedusele mõjutab transpordi puhul müra teket ka teekate (asfalt, kruuskate), liikumiskiirus ja raskete sõidukite osakaal.

Lähim majapidamine asub taotletavast mäeeraldisest ca 500 m kaugusel.

Teades kaugust punktallikalisest müratekitajast (r_1) ning sellel kaugusel olevat mürataset (L_{p2}),

saab arvutada mürataseme (L_{p1}) suvalisel kaugusel (r_2) müraallikast järgmise valemiga:

$$L_{p1} = L_{p2} + 20\log_{10}(r_1) - 20\log_{10}(r_2), \text{ kus}$$

L_{p2} – masina poolt tekitatav müratase mõõdetud kaugusel, dB(A);

r_1 – mõõtmise kaugus müraallikast, m;

r_2 – arvutatava mürataseme kaugus müra allikast.

Selle kohaselt on Eametsa liivakarjääri puhul kaevandamismasinade töötamisel maksimaalne müratase lähimas majapidamises arvutatav alljärgnevalt:

$$L_{p1} = 83 + 20\log_{10}(15) - 20\log_{10}(500) = 52 \text{ dB(A)},$$

kus arvutuse aluseks on 15 m kaugusel mõõdetud suurim müratase väärtusega 83 dB(A).

Arvutuslik kaevandamise käigus tekkiv maksimaalne müra karjäärile lähedaimal asuvates majapidamistes Papsaare külas asuvatel Palmimetsa tee 4 (tunnus 15903:003:1281) ja Rallimaa (tunnus 15903:003:0847) kinnistutel jääb mäeeraldise äärealal elamutele lähimas punktis töötamisel tasemele kuni 52 dB, mis jääb kehtiva päevase piirtaseme piiresse. Arvutuses pole arvestatud ühegi müra levikut takistava meetmega. Sellest tulenevalt pole põhjust eeldada, et kavandatava tegevusega kaasneks ülenormatiivse mürataseme levimist ega piirnormide ületamist lähimate majapidamiste õuealadel. Ülenormatiivne müra levib reeglina peamiselt karjäärialal piires töötavate masinate ja seadmete ümber kuni ca 40 m raadiuses.

Arvutuse kohaselt ei ole täiendavate müra leevendavate meetmete ega perioodilise või pideva mürataseme seire rakendamine vajalik. Juhul, kui mürataseme kasv osutub prognoositust suuremaks või esineb kaebusi kohalike elanike poolt, tuleb tegelikke müratasemeid kontrollida kohapealsete mõõtmistega. Mõõtmised tuleb läbi viia kaebuse esitamise hetkel esinenud tingimustel. Usaldusväärsete tulemuste saamiseks peavad mõõtmised olema teostatud akrediteeritud mõõtja poolt.

Osakesed (tolm)

Liiva kaevandamisel on võimalikeks osakeste ehk tolmu allikateks maavara ammutamis- ja laadimisprotsessid ning toodangu väljaveoga seotud transport. Osakeste eraldumine mäeeraldisel toimuvatest tööprotsessidest sõltub kaevandamise tehnoloogiast, kaevise kohapealsest töötlemisest kui ka ilmastikutingimustest (tuul, sademed jne). Transpordil kaasneb tolmu eraldumine kruuskattega teedel liiklemisel transpordivahendite (eriti raskeveokite) ratastelt ning lahtistelt koormatelt. Veose katmise nõuded on toodud liiklusseadustikus ja selle alamaktides.

Seletuskirja kohaselt võib tolmu vähesel määral eralduda maavara väljamisel, kuid enamjaolt on looduslikus olekus liiv niiske ning ei tolma. Tolmu levik mäetööde juures on üldjuhul lokaalne, vajadusel on võimalik kasutada leevendusmeetmeid (teede ja kaevise niisutamine).

Liiva ladustamisel puistangusse või laadimisel kallurisse on PMsum emissiooni faktoriks 0,00060 kg/t ning PM₁₀ faktoriks 0,00028 kg/t. Aastase kaevandamise mahu 12 tuh m³ korral on tahkete osakeste summaarne heitkogus 0,0108 t ning keskkonnaministri 14.12.2016 määruses nr 67 „Tegevuse künnisvõimsused ja saasteainete heidete künniskogused, millest alates on käitise tegevuse jaoks nõutav õhusaasteluba” toodud künniskoguseid kaevandamistegevuse käigus ei ületata.

Kaevandamisega kaasneb karjäärimasinate ja transpordivahendite sisepõlemismootorite tööst lähtuvate heitgaaside (NO_x, SO₂ ja lenduvad orgaanilised ühendid) heide õhku. Taotletavas Eametsa liivakarjääris on planeeritud vaid tehniliselt korras ja nõuetele vastavate mehhanismide kasutamine, mis minimeerib seadmete heitgaasidest tulenevat õhusaastet.

Ülenormatiivse tolmu kontsentratsiooni levimine mäeeraldise piiridest välja võib juhtuda ekstreemumitel ehk halbade tingimuste kokkulangemisel (suur tuulekiirus, kuivad tingimused, tööesi on vahetult mäeeraldise piiril).

Valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Valgus-, soojus-, kiirgus- ega lõhnareostust tegevusega ümbruskonnale eeldatavalt ei kaasne.

Vibratsioon

Lähtuvalt töötervishoidu käsitlevatest õigusaktidest on karjääris töötavale tehnikale kehtestatud vibratsiooni piirnormid juba valmistajatehases. Karjääris töötav tehnika peab vastama kehtestatud normidele.

Eametsa liivakarjääris ei viida läbi lõhkamisi, seega vibratsiooni tekkimist kavandatava tegevuse elluviimisel ette näha ei ole.

3.1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Jäätmeseaduse § 7¹ lõike 1 kohaselt loetakse kaevandamisjäätmeteks jäätmed, mis on tekkinud maavarade uuringute, maavarade kaevandamise, rikastamise ja ladustamise ning kaevandamise töö tulemusena. Selle kohaselt võib mäeeraldisel kirjeldatud tegevuse tulemusel kaevandamisjäätmeteks kvalifitseerida kooritud katendit (kokku 17 tuh m³).

Taotletavas Eametsa liivakarjääris kaevandamisel jäätmeid ega reovett ei teki – kogu kasulik materjal turustatakse ning mäeeraldiselt eemaldatud katend ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal kuni 3 m kõrgustes aunades ning kasutatakse maksimaalses mahus kaevandatud maa korrastamiseks. Korrastamistöödeks mittevajalik katend tuleb võõrandada vastavalt kehtivale seadusele.

Kaevandaja on teadlik, et juhul, kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjäätmeid siiski

tekib, on kohustus esitada ka kaevandamisjäätmekava.

Karjäärialale on keelatud prügi ladustada. Keskkonnale ohtlikud jäätmed tuleb koguda teistest jäätmetest eraldi (määrdeõlid, pliiakud, patareid, õlised kaltsud jms) ja käidelda nõuetekohaselt (viia jäätmejaama vms).

3.1.7. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Kaevandamisel tuleb rangelt jälgida, et ei satuks kütust või õli pinnasesse. Mäetöödel on potentsiaalseteks reostusallikateks karjääri mäemasinate tehnilised avariid. Selle tulemusel võib pinnasesse sattuda diiselkütust ja/või määrdeaineid, millega võidakse saastada nii pinnast kui ka vett. Selle vältimiseks tuleb pidevalt jälgida masinate tehnilist seisundit ning planeerida karjääri projektis avariide likvideerimise viisid. Tuleb tagada kütte- ja määrdeainete pinnasesse sattumise vältimiseks ettenähtud kaitsevahendite olemasolu ja korrashoid. Remontimine peab toimuma selleks ettenähtud kohtades. Võimaliku tekkinud reostuse likvideerimiseks peab olema karjääris töötajatel teada kindel tegevusplaan.

3.1.8. Tegevuse seisukohast asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide oht teaduslike andmete alusel

Tegevuse seisukohast asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht puudub.

3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1. Olemasolev ja planeeritav maakasutus ning seal toimuv või planeeritav tegevus

Eametsa liivakarjääri planeeritav tegevus on kirjeldatud ptk 3.1.1. ning siinkohal ei korrata.

3.2.2. Alal esinevad loodusvarad (sh maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime)

Taotletav Eametsa liivakarjäär asub Liivi lahe rannikumadaliku loodeosas, millele on iseloomulikud meretekkelised pinnavormid. Mäeeraldis jääb Litoriinamere tasandikule, kus levivad Litoriinamere basseinis settinud ülipeeneteralised orgaanika sisaldusega tolmliid. Valdavalt moodustavad alal leiduva liiva kompleksi hallid ja beežid orgaanikat sisaldavad savikad, ülipeeneteralised aleuriitsed liivad, mille teralisus nii vertikaalses läbilõikes kui ka pindalaliselt on ühtlane. Jämefraktsioon liivas puudub.

Katendi moodustab taotletaval mäeeraldisel 0,1 – 0,9 m (keskmiselt 0,3 – 0,6 m) paksune mullakiht. Eelnevalt kirjeldatud liivakiht moodustab Eametsa liivakarjääri kasuliku kihi, mille paksus on uuringupunktide andmeil keskmiselt 0,6 – 1,4 m.

Liivalasundi lamamiks on jääjärveliste- ja liustikusetete kompleks, mis on esindatud savi ja

liivsavimoreeniga. Kasuliku kihi lamamipind tõuseb põhja ja lääne suunas, jäädes abs kõrguste 6,5 – 7,5 m vahemikku.

Hüdrogeoloogilises läbilõikes on maapinnalt esimeseks veekihtiks Kvaternaari veekiht, mis koosneb valdavalt merelistest setetest (liiv, peenliiv). Liiva lamamiks on vähese veejuhtivusega moreen, milles võib esineda liivakamaid ja kruusakamaid parema veeandvusega vahekihte ja läätsi. Kvaternaarisetete põhjavesi on surveta ja toitunud sademetest. Uuringuaegsete mõõtmiste andmetel jäi põhjaveetase 0,2 – 1,3 m sügavusele maapinnast, abs kõrguste 6,6 – 8,2 m vahemikku (keskmiselt 7,1 ja 7,5 m).

Liiv looduses ei taastu, mistõttu on tegemist taastumatute loodusvaradega ning puudub looduskeskkonna vastupanuvõime. Kaevandamise käigus on kaevandatava ala maastik ja looduslik mitmekesisus muutunud või hävinud täielikult, kuid see on hilisemalt taastatav karjääriala korrastamisega. Taotletava Eametsa liivakarjääri korrastamise suunaks on metsamaa.

3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasustusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Maavara kaevandamisega kaasneb mäeeraldise piires mäetööde käigus maastiku muutus ja olemasoleva taimkatte hävimine. Planeeritav tegevus sarnaneb oma olemuselt ehitustegevusega. Nagu iga ehitustegevusega, võib ka maavara kaevandamisega kaasneda keskkonnahäiringuid. KeÜS § 3 lõike 1 kohaselt on keskkonnahäiring inimtegevusega kaasnev vahetu või kaudne ebasoodne mõju keskkonnale. Keskkonnaloaga lubatud tegevusega kaasneda võivateks peamisteks keskkonnamõjudeks on kaevandamise tehnoloogilise protsessiga kaasnev müra ja osakeste heide välisõhku ning mõju maastikule ja maakasutusele, samuti kaitstavatele liikidele.

Kaevandamistegevusega kaasneda võiva osakeste heitme või müra häiringu mõju ei ulatu kaevandamistegevuseks kasutatavale tehnoloogiale õigusaktidega seatud tehnilistest piirangutest ja väljatava maavara looduslikust niiskusest tulenevalt eeldatavalt kaugemale kui 250-300 m. Kuivema ilma korral, avamaal võib toodangu transportimisel välisõhku paiskuv osakeste kogus tugevama tuule korral kanduda ka mainitust kaugemale. Selliste olukordade vältimiseks seatakse keskkonnaloale kõrvaltingimused asjakohaste leevendusmeetmete rakendamiseks.

Kaevandamistegevus toob endaga kaasa maastiku pikaajalise või püsiva muutumise. Samas on näiteks majanduslikust aspektist oluline ka taastumatute maavarade jätkusuutliku kasutamise tagamine. Karjääri töötamise jooksul looduslik mitmekesisus paratamatult vaesub. Pikemas perspektiivis see taastub.

Keskkonnaametile teadaolevalt ei esine taotletava karjääri mõjupiirkonnas alasid, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid oleks ületatud või võidakse ületada. Karjäär ei asu tiheasustusalal ning sellel puuduvad kultuurimälestiste registrisse kantud kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alad.

Eametsa liivakarjäärast jääb ca 200 m kaugusele kagu suunda pärandkultuuri objekt Sauga lennuvälja kaponiirid (EELIS id -1492759566). Mõju sellele objektile ei ole eeldada, kuna jääb piisavalt kaugemale, kuhu mõjutegurid ei ulatu.

Looduskaitse

Taotletaval mäeeraldisel looduskaitse objektid looduskaitse seaduse (LKS) § 4 tähenduses puuduvad. Ülevaade nendest objektidest on toodud 3.1.3.

Mõju Natura 2000 aladele

Lähim Natura ala on Rannaniidu loodusala (RAH0000324) asudes ca 3,1 km kaugusel ja seega võimalikust mõjualast väljaspool. See on piisav vahemaa, et välistada objektiivselt kaevandamisega seotud tegurite jõudmist alale. Nende alade vahele jääb suures osas metsamaa, mis on näiteks tolmu, müra levikut takistavate omadustega. Veerežiimi muutusi ei esine ulatuses, mis võiks Natura 2000 alasid negatiivselt mõjutada. Mõju ei ole eeldada ka transpordi kasvust, kasutatakse olemasolevaid teesid kehtivate normidega kooskõlas.

Seetõttu on objektiivselt negatiivne mõju Natura 2000 aladele välistatud ning Natura eelhindamise koostamine ei ole vajalik.

Mõju kanakullile

Keskkonnaamet palus 31.01.2024 kirjaga nr DM-124298-19 Marina Minerals OÜ-l esitada eksperthinnang, milles oleksid analüüsitud järgmisi asjaolusid:

Palume hinnata kavandatava tegevusega kaasnevaid võimalikke mõjusid mõjupiirkonda jäävale kanakullile ning hinnangus välja pakkuda tõhusad vältimis- ja/või leevendusmeetmed hoidmaks ära ebasoodsaid mõjusid kaitsealusele liigile.

Viimane täiendatud eksperthinnang on esitatud 09.01.2026. Töö „Eametsa karjääri mõjude hinnang lennuvälja kanakulli püsielupaigale“, teostaja Linnuekspert OÜ.

Toetudes kanakulli eksperthinnangule, siis kavandatava tegevuse mõju kanakullile avaldub peamiselt järgmiste ohutegurite kaudu:

Pesapaikade hävimine:

Otsest kanakullile sobiva pesametsa raadamist kavandatava tegevuse alal ei toimu. Kaudne mõju seisneb metsamaa pindala vähenemises ning potentsiaalse pesametsa kujunemise välistamises väga pikaks ajaks.

Toidubaasi vähenemine:

Raadamisele kuuluvad noored metsad ei oma Lennuvälja püsielupaika asustavate isendite jaoks olulist tähtsust ning mõju toitumistingimustele on hinnatud nõrgalt negatiivseks.

Pesitsusaegne häirimine:

Tegemist on olulise mõjumehhanismiga. Müra, vibratsioon ja visuaalne häiring võivad pesitsusperioodil põhjustada pesitsuse ebaõnnestumist. Eriti kriitilised on plokid 3–5, mis paiknevad püsielupaiga vahetus läheduses (lähimas punktis ca 115 m). Raudtee maaüksusel paiknev mets toimib ainsa puhvrina, kuid selle säilimine ei ole kaitsega tagatud.

Tuginedes eelnevale tuleb võimalike negatiivsete mõjude vältimiseks võtta kasutusele eksperthinnangus toodud leevendavad meetmed:

1. Häiringute vältimiseks: raadamistööd, raadamismaterjali kokku- ja äravedu ja purustamine ning kasvupinnase koorimine kavandatava tegevuse alal viia läbi väljaspool kanakulli pesitsusaega (01.03-31.07) ehk tööde tegemiseks sobiv periood 01.08 – 28.02. Vajalik kanakulli pesitsusrahu ja kavandatava tegevuse alal pesitseva tavalinnustiku pesitsusrahu tagamiseks, alus: Looduskaitseadus § 55 lg 6

2. Häiringute vältimiseks: kavandatava tegevuse elluviimine, st liiva kaevandamine, äravedu ja maa-ala korrastamine plokkide 3-5 alal (Kaneeli ja Pumba maaüksused) ei ole võimalik pesitsusajal. Tegevused viia ellu väljaspool kanakulli pesitsusaega (01.03-31.07) ehk tööde tegemiseks soodne periood on 01.08 – 28.02 tingimusel, et täidetud on pt 4 nõuded. Vajalik kanakulli ja hiireviu pesitsusrahu tagamiseks, alus: Looduskaitseadus § 55 lg 6.

3. Häiringute vältimiseks: kavandatava tegevuse elluviimine, st liiva kaevandamine, äravedu ja maa-ala korrastamine plokkide 1-2 alal (Jahu maaüksusel) on võimalik pesitsusajal (01.03-31.07) tingimusel, et täidetud on nr 4 nõuded ja kavandatava tegevuse elluviimisega kaasnev müratase jääb kanakulli Lennuvälja püsielupaiga piiril pesitsusajal (01.03-31.07) alla 45 dB ehk olema tavapärase mürafoon, mis jääb Keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ lisa 1 järgi I kategooria ehk vaikse ala normtasemest (45-55 dB) allapoole.

4. Häiringute ja visuaalse muutuse leevendamiseks: tagada metsa säilimine looduslikus seisundis (vältida raieid) kogu Raudtee maaüksuse (73001:001:0228) piires kuni kavandatava tegevuse täieliku lõpetamiseni ehk kuni maa-ala korrastamise kohustuse täidetuks tunnistamiseni plokkidel 1-5 kogu ulatuses. Meede on vajalik kavandatava tegevuse plokkides 1-2 elluviimise mõjude leevendamiseks pesitsusajal ja plokkides 3-5 toimivate järskude maastikumuutuste leevendamiseks. Ilma kirjeldatud meetmeta on kaevandamine võimalik vaid plokkides 1-2 ja sedagi vaid väljaspool kanakulli pesitsusaega. Plokkides 3-5 ei ole kaevandamine ilma meetmeta võimalik. Ühtlasi tagab meede ka Raudtee maaüksusel paikneva hiireviu pesitsuselupaiga säilimise. Eeldab huvitatud isiku ja maaomaniku juriidiliselt siduvat kokkulepet, mis tagab mistahes raiete vältimise kavandatava tegevuse elluviimise perioodil kuni maa-ala korrastamise kohustuse täidetuks tunnistamiseni plokkidel 1-5 kogu ulatuses. Huvitatud isiku ja Raudtee maaüksuse omaniku kirjalik kokkuleppe on kaevandamise loa eeltingimus.

5. Tagada kavandatava tegevuse elluviimise perioodil kanakulli Lennuvälja püsielupaigas seire, eesmärgiga tuvastada igal pesitsushooajal elupaiga asustatus ja asustatud pesa asukoht, kasutades vajadusel peibutamist märtsisaprillis ning pesitsusedukuse kontrollimist mais ja juunis. Kui teadaolev pesa ei ole veenvalt asustatud, peab seire sisaldama elupaiga ja lähiümbruse läbi otsimist. Seire teostaja peab olema pädev kanakulliekspert, kes on varasemalt osalenud Keskkonnaagentuuri tellitud kanakulli pesitsusedukuse seires põhivaatlejana vähemalt

viiel aastal ja osalenud Keskkonnaameti tellitud kanakulli uute elupaikade otsingutes vähemalt ühel aastal. Seire tellija on arendaja isik.

Tahkete osakeste ehk tolmu levikut on kavandatava tegevuse kirjelduses hinnatud minimaalseks ja tõenäoliselt ei oma see püsielupaika asustavatele isenditele negatiivset mõju. Ka siin toimib tolmu võimaliku leviku korral ainsa puhvrina Raudtee maaüksusel kasvav mets.

Lisaks tajutavale mürale esineb kavandatava tegevuse elluviimisel visuaalne häiring ehk maastiku muutus. Kanakulli vaatest asendub looduslikule arengule jäänud noorendik peale raadamist kiirelt tehismaastikuga, kus toimub esialgi intensiivne inimtegevus. Ka selle häiringu ainus puhver väljapool püsielupaiga välispiiri on Raudtee maaüksusel kasvav mets.

Mõju maastikuilmele

Maastikupildi visuaalne muutumine on maavara kaevandamise juures paratamatu ning selle mõju on leevendatav ala kaevandamisjärgse korrastamisega, mis tulenevalt seadusandlikust korrast on kaevandajale kohustuslik. Karjääriala korrastatakse kaevandamise järgselt metsamaaks. Korrastamisel sulandub ala maastikuliselt olemasoleva maastikuga üheks.

3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

KeÜS § 23 lõige 1 sätestab, et igaühel on õigus tervise- ja heaoluvajadustele vastavale keskkonnale, millega tal on oluline puutumus. Lõike 2 kohaselt on oluline puutumus isikul, kes viibib tihti mõjutatud keskkonnas, kasutab sageli mõjutatud loodusvara või kellel on muul põhjusel eriline seos mõjutatud keskkonnaga. KeÜS § 3 lõike 1 kohaselt on keskkonnahäiring ka selline ebasoodne mõju keskkonnale, mis ei ületa arvulist normi või mis on arvulise normiga reguleerimata. Siiski tuleb võimaliku keskkonnahäiringu tekkimist võimalusel ennetada ning kui see pole võimalik, võtta kasutusele leevendusmeetmed. Keskkonnaloa omanikul on kohustus hüvitada kaevandamisega tekitatud kahju sõltumata oma süüst (MaaPS § 93 lõige 1).

Eametsa liivakarjääris kaevandamisel on peamisteks keskkonda mõjutavateks teguriteks maastikupildi visuaalne muutumine, müra, õhusaaste ja võimalik mõju põhjaveele.

Lähimad majapidamised asuvad taotletavast Eametsa liivakarjääri mäeeraldisest ca 330 m kaugusel loodes (Palmimetsa tee 2; tunnus 15904:003:1279) ja ca 500 m kaugusel loodes (Palmimetsa tee 4; tunnus 15904:003:1280 ja Rallimaa; tunnus 15904:003:0847) ning ca 400 m kaugusel edelas (Kambimõisa tee 2; katastritunnus 62401:001:3199)

Majapidamised asuvad teisel pool Sauga jõge (tunnus VEE1148700).

Lähim puurkaev PRK0051811 asub taotletavast mäeeraldisest ca 75 m kaugusel, jäädes Tuleviku (tunnus 80901:001:1325) kinnistule.

Eametsa liivakarjääri mäeeraldise lahustükkide vahelisel alal kulgevad Elektrilevi OÜ-le kuuluv elektrimaakaabelliin SPOONI:SAV (tunnus KKL241420499) ning Eesti Lairiba Arenduse SA-

le kuuluv valguskaabel ELA122 (tunnus 7307328; vid ELA122). Kaitsevööndite kattumisi Eametsa liivakarjääri mäeeraldisega ei esine.

Kaevandamisel veetaseme alandamist (vee väljapumpamist ega ärajuhtimist) ei toimu. Võimalik mõju põhja- ja pinnaveele on seotud kaevandamiseks kasutatavate seadmete avariilukordadega. Kuna kasutatav tehnika sisaldab ja kasutab töötamiseks määrdeaineid ja kütust, siis on võimalik, et esineb nende lekkeid. Kasutades tehniliselt korras seadmeid ja neid regulaarselt hooldades, on lekete tõenäosus väike ja lekked kiiresti avastatavad.

Maavara kaevandamisel tekkiv tolmu kogus on minimaalne tulenevalt liiva looduslikust niiskusest. Transpordil tekkiva õhusaaste vältimiseks tuleb karjäärisiseseid teid regulaarselt niisutada või töödelda vastavate vahenditega. Väljaspool mäeeraldist ja selle teenindusmaad asuvate avalikus kasutuses olevate teede korrashoiu eest vastutab tee omanik, sõlmides vajadusel selleks vajalikke kokkuleppeid teed kasutada soovivate isikutega. Häiringute leevendamiseks tuleb vajadusel kasutusele võtta vajalikud meetmed.

Tasakaalu hoidmine inimeste heaolu ja kaevandamistegevuse vahel on oluline. Mõistetavalt võib tulenevalt iga indiviidi isiklikust tundlikkusest olla maavarade kaevandamisel ebasoodne mõju vaatamata võimaliku häiringu õigusaktides sätestatud normeeritud piiridesse jäämisel.

3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele

Eelnevast lähtudes võivad Eametsa liivakarjääri mäeeraldisel kaevandamistegevusega kaasnevateks peamisteks mõjudeks olla mõju veele, välisõhule ning kaitsealustele liikidele.

3.3.1. Mõju suurus, mõjuala ulatus, mõju ilmnemise tõenäosus ja aeg, mõju laad, tugevus, kestus, sagedus ja pöördumus

Keskkonnaamet käsitleb kavandatava tegevuse mõjualana Eametsa liivakarjääri mäeeraldisel teenindusmaad ning ca 200-250 m ümber selle, kuna nii kaugele võib teoreetiliselt ulatuda müra- või tolmuhäiring. Lähimad majapidamised jäävad ca 330-500 m kaugusele, mis asuvad teisel pool Sauga jõge.

Arvestades tundlike objektide, kanakulli püsielupaik 150 m kaugusel ja hiireviu elupaik 20 m kaugusel, võib eeldada, et tegevusega võivad kaasneda häiringud.

Plaanitava tegevusega mõjutatakse kanakulli (II kaitsekategooria liik) püsielupaika. Kaevandamistegevuse juures tuleb arvestada kanakulli elupaiganõudlusega ning võimalike negatiivsete mõjude vältimiseks võtta kasutusele leevendavad meetmed (vt ptk 3.3.4.).

Kaevandamistegevusega kaasnevad häiringud avalduvad kaevandamise käigus keskkonnaloa kehtivusaja jooksul. Perioodil, kui kaevandamist ei toimu, kavandataval tegevusel otseseid mõjusid ei ole v.a. visuaalne häiring.

Pärast kaevandamistegevuse lõppemist ning ala korrastamist lõpeb ka kavandatava tegevuse

mõju.

3.3.2. Mõju piiriülesus

Riigipiiri ülest mõju ette näha ei ole, riigipiir jääb karjäärialast enam kui 50 km kaugusele.

3.3.3. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Ümbruskonna maad on valdavalt metsamaad. Tegemist on hajaasustusega, kus piirkonnas väga palju hoonestust ei asu. Tihedama asutusega alad jäävad kaugemale. Mäeeraldis piirneb idas Pärnu lennujaamaga.

Lähim olemasolev maardla Rääma, asub ca 2,5 km kaugusel ida suunas, lähim olemasolev karjäär, Tammiste liivakarjäär, asub ca 7,6 km kaugusel. See on piisav vahemaa, et koosmõjusid välistada. Arvestades, et Eametsa liivakarjääri mahud ei ole suured, ei ole koosmõju eeldada ka transpordi kasvust. Lisaks ei ole eeldada müra koosmõju määral, et see ületaks lähimate elamute juures kehtestatud piirnorme.

Piirkonnas puuduvad muud tegevused, millega koosmõju eelduslikult tekiks. Materjali kasutatakse ehitus ja teedehitus valdkonnas.

Keskkonnaloa omanik peab siiski täitma kõiki asjakohaseid õigusaktides sätestatud nõudeid ja loale kantavaid kõrvaltingimusi ning tegema omalt poolt kõik võimaliku, vähendamaks tekkivate keskkonnahäiringute esinemist ning levimist

3.3.4. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Eametsa liivakarjääris kaevandamisega kaasneda võivaid keskkonnahäiringuid on pikemalt käsitletud käesoleva eelhindangu punktides 3.1.5., 3.1.7 - 3.1.8., 3.2.3.-3.2.4 ja 3.3 ning siinkohal ei korrata.

Eelhindangus esitatud kaalutluste alusel kavandab Keskkonnaamet keskkonnahäiringute leevendamiseks lisada antavale keskkonnaloale järgmised asjakohased keskkonnameetmed, mis tulenevad muuhulgas ka Tori Vallavolikogu 15.06.2023 otsusest nr 178:

1. Jahu kinnistu (katastritunnus: 80901:001:0075) tuleb korrastada maavara kaevandamise järgselt selliselt, et see vastaks puhkamisele ja virgestusele suunatud loodusliku roheala juhtotstarbega maa-alale;
2. Maavara ei ole lubatud kaevandada Tsentraali tee (nr 7300110) kaitsevööndis 10 m ulatuses teekatte servast;
3. Maavara karjäärist väljaveoks kasutataval ning karjääri teenindaval muul transpordil on keelatud liikuda mööda Nigula teed (tee nr 7300100);

Lisaks tulenevalt Linnuekspert OÜ poolt teostatud kanakulli püsielupaiga mõjude hinnangule, kantakse veel keskkonnaloale järgmised keskkonnameetmed:

4. Raadamistööd, raadamismaterjali kokku- ja äravedu ja purustamine ning kasvupinnase koorimine kavandatava tegevuse alal viia läbi väljaspool kanakulli pesitsusaega ehk tööde tegemiseks sobiv periood 01.08 – 28.02;
5. Kavandatava tegevuse elluviimine, st liiva kaevandamine, äravedu ja maa-ala korrastamine plokkide 3-5 alal (Kaneeli ja Pumba maaüksused) ei ole võimalik pesitsusajal. Tegevused viia ellu väljaspool kanakulli pesitsusaega ehk 01.08 – 28.02;
6. Kavandatava tegevuse elluviimine, st liiva kaevandamine, äravedu ja maa-ala korrastamine plokkide 1-2 alal (Jahu maaüksusel) on võimalik pesitsusajal (01.03-31.07) tingimusel, et täidetud on nr 7 nõuded ja kavandatava tegevuse elluviimisega kaasnev müratase jääb kanakulli Lennuvälja püsielupaiga piiril pesitsusajal (01.03-31.07) alla 45 dB ehk olema tavapärane mürafoon, mis jääb Keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ lisa 1 järgi I kategooria ehk vaikse ala normtasemest (45-55 dB) allapoole;
7. Tagada metsa säilimine looduslikus seisundis (vältida raieid) kogu Raudtee maaüksuse (73001:001:0228) piires kuni kavandatava tegevuse täieliku lõpetamiseni ehk kuni maa-ala korrastamise kohustuse täidetuks tunnistamiseni plokkidel 1-5 kogu ulatuses;
8. Tagada kavandatava tegevuse elluviimise perioodil kanakulli Lennuvälja püsielupaigas seire, eesmärgiga tuvastada igal pesitsushooajal elupaiga asustatus ja asustatud pesa asukoht, kasutades vajadusel peibutamist märtsis-aprillis ning pesitsusedukuse kontrollimist mais ja juunis. Kui teadaolev pesa ei ole veenvalt asustatud, peab seire sisaldama elupaiga ja lähiümbruse läbi otsimist. Seire teostaja peab olema pädev kanakulliekspert, kes on varasemalt osalenud Keskkonnaagentuuri tellitud kanakulli pesitsusedukuse seires põhivaatlejana vähemalt viiel aastal ja osalenud Keskkonnaameti tellitud kanakulli uute elupaikade otsingutes vähemalt ühel aastal. Seire tellija on arendaja isik.

Kõik keskkonnameetmed kantakse loale kõrvaltingimusteks. Vajadusel täpsustatakse keskkonnaloale kantavate kõrvaltingimuste sõnastust keskkonnaloa andmise korralduses.

3.4. Eelhinnangu järelendus

Eelhindamise tulemusena järeldab Keskkonnaamet, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, kuna:

1. kavandatav tegevuskoht ei asu kaitstaval loodusobjektidel ega Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava kaevandamisega ei mõjutata ebasoodsalt kaitstavaid loodusobjekte ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
2. eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamisel ei ületata kaevandamisel piirmäärasid müra ja õhusaaste osas;
3. eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamine ei mõjuta põhjaveerežiimi, kuna kaevandamine toimub olemasolevat veerežiimi muutmata ja reostuse teket tuleb hoolega vältida;
4. mäeeraldisel looduslik maastik kaevandamistööde käigus hävib, kuid see on kvalitatiivselt hiljem taastatav maa-ala korrastamisega;

5. kaevandamine ei avaldada negatiivset mõju kaitstavatele liikidele (olulisemad järeldused on esitatud punktis 3.2.3.) ning ebasoodsa mõju tõhusaks ennetamiseks, vältimiseks, vähendamiseks ja leevendamiseks järgitakse keskkonnaloale kantavaid tingimusi.

Eeltoodu alusel jääb Keskkonnaamet seisukohale, et antavale keskkonnaloale kantavate keskkonnameetmete (loetletud punktis 3.3.4.) täitmisel puudub eeldatavalt oluline mõju keskkonnale ning KMH algatamine ei ole vajalik.

KeHJS § 11 lõike 8¹ kohaselt KMH algatamata jätmise otsus peab muu hulgas sisaldama asjakohaseid KeHJS § 6¹ lõike 1 punkti 6 alusel esitatud kavandatava tegevuse erisusi või keskkonnameetmeid muidu ilmned võiva olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks. Määruse nr 31 § 5 lõike 2 järgi, kui eelhinnangu järelduseks on kavandatava tegevuse KMH algatamata jätmise, esitatakse eelhinnangus põhjendatud juhul ettepanekud vajalikeks keskkonnameetmeteks.

KeHJS § 3³ lõike 1 järgi keskkonnameetmed on kavandatava tegevuse elluviimisega kaasneva ebasoodsa keskkonnamõju ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise ning põhjendatud juhul heastamise meetmed. Keskkonnameetmete hulka arvatakse ka keskkonnaseire. KeHJS § 3³ lõike 2 kohaselt peavad keskkonnameetmed, sealhulgas keskkonnaseirega jälgitavate näitajate liik ja seire kestus, olema proportsionaalsed kavandatava tegevuse iseloomu, asukoha ja mahuga ning eeldatavalt avalduva keskkonnamõjuga. Keskkonnaseire määramisel ja tegemisel arvestatakse olemasoleva keskkonnaseirega.

Loa taotleja ei ole KeHJS § 6¹ lõike 1 punkti 6 alusel esitanud Keskkonnaametile teavet kavandatava tegevuse erisuste või võetavate keskkonnameetmete kohta, millega loa taotleja kavandab vältida või ennetada muidu ilmned võivat olulist ebasoodsat keskkonnamõju.

4. ÄRAKUULAMINE

Keskkonnaamet saatis KeHJS § 11 lõike 2² alusel 27.01.2026 kirjaga nr DM-124298-40 Eametsa liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele koostatud keskkonnamõjude eelhinnangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks Tori Vallavalitsusele ja tutvumiseks Marina Minerals OÜ-le, Maa- ja Ruumiametile, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusele ja Transpordiametile, seisukoha esitamise tähtajaga 27.02.2026.

Marina Minerals OÜ esitas 28.01.2026 arvamuse (registreeritud KOTKAS-s dokumendina nr DM-124298-41).

Marina Minerals OÜ on Eametsa liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuse eelnõuga tutvunud ja selle sisuga nõus.

Lisaks juhiti tähelepanu, et eelnõu pealkirjas on märgitud ekslikult „Eametsa turbamaardla ...“ Tõenäoliselt on mõeldud liivamaardlat.

Keskkonnaamet viis paranduse sisse.

Transpordiamet esitas seisukoha 30.01.2026 kirjaga nr 8-5/26/1375-2 (registreeritud KOTKAS-s 02.02.2026 nr DM-124298-42).

Märgime, et kavandatav karjäär asub väljaspool Pärnu lennuvälja kaitsevööndit, kuid jääb piirangupindade alale. Kõrguspiirang on ala kohal üle 45 meetri, seega pole tõenäoline, et kaevetehnika seda ületab. Kuna lennurada asub eraldise piirist ligi 600 m kaugusel, tuleks hinnata tolmu leviku tõenäosust rajale.

Transpordiamet, arvestades Pärnu lennuvälja lähedust, palub lisada esitatud eelhinnangusse täiendava punkti - ohu tekkimisel tolmu kandumiseks Pärnu lennuvälja territooriumile, kasutada kaevetöödel leevendusmeetmeid (teede ja kaevise niisutamine).

Anname teada, et riigitee 19125 poolne taotletav osa jääb ca 4-9 m kaugusele riigitee katte servast, seega riigitee kaitsevööndisse. Juhime tähelepanu, et plaanil esitatud osad koordinaadid ei vasta tegelikkusele.

Riigitee kaitsevööndi ulatuseks on, vastavalt EhS § 71 lg 2, 30 m mõlemal pool äärmise sõiduraja välimisest servast. Riigitee kaitsevööndis on tee omaniku nõusolekuta keelatud EhS § 70 lg 2 ning § 72 lg 1 loetletud tegevused, muuhulgas on tee kaitsevööndis keelatud kaevandada maavara või maa-ainest. Teekate on rajatud 2023. a. ja sellele kehtib garantii 5 aastat.

Transpordiamet saab nõustuda Eametsa liivakarjääri riigitee 19125 poolse osa mäeeraldisega ainult juhul, kui mäeeraldis ja selle teenindusmaa piir jäävad vähemalt 13 meetri kaugusega riigitee 19125 katte servast.

Lisaks esitame nõude keskkonnaloale kandmiseks – maavara väljavedu mööda riigiteed 19125 võib toimuda ainult suunaga riigiteele 60.

Korrigeeritud Eametsa liivakarjääri maavara kaevandamise loa taotlus esitada täiendavaks kooskõlastamiseks Transpordiametile.

Keskkonnaamet nõustub Transpordiametiga ning lisab eeltoodu alusel juurde ka järgnevad tingimused:

1.2.9. Ohu tekkimisel tolmu kandumiseks Pärnu lennuvälja territooriumile, kasutada kaevetöödel leevendusmeetmeid (teede ja kaevise niisutamine);

1.2.10. Maavara väljavedu mööda riigiteed 19125 võib toimuda ainult suunaga riigiteele 60.

Keskkonnaamet palus 02.02.2026 kirjaga nr DM-124298-43 taotlust täiendada.

Tori Vallavalitsus nõustus 11.02.2026 korraldusega nr 52 (registreeritud KOTKAS-s 16.02.2026 nr DM-124298-44) Eametsa liivakarjääri keskkonnaloa taotluse keskkonnamõju hindamise eelhinnangu ja keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuse eelnõuga.

Maa- ja Ruumiamet esitas seisukoha 18.02.2026 kirjaga nr 7-1/26/1257-2 (registreeritud KOTKAS-s dokumendina nr DM-124298-45).

Oleme esitatud eelnõuga tutvunud ning juhime tähelepanu, et lähimateks majapidamisteks on ka Palmimetsa tee 2 (katastritunnus 15904:003:1279) ja Kambimõisa tee 2 (katastritunnus 62401:001:3199) kinnisasjad. Ühtlasi märgime, et Tuleviku katastriüksuse 80901:001:0094

piiride muutmisel on moodustatud uus Tuleviku katastriüksus 80901:001:1325. Muud märkused eelnõu osas puuduvad.

Keskkonnaamet viis sisse täiendused.

Marina Minerals OÜ esitas 19.02.2026 täiendatud taotluse nr T-KL/1017837-3 (registreeritud KOTKAS-s dokumendina nr DM-124298-46).

Keskkonnaamet küsis 20.02.2026 kirjaga nr DM-124298-47 Transpordiametilt täiendavat kooskõlastust korrigeeritud taotlusele.

Transpordiamet 23.02.2026 kirjaga nr 8-5/26/1375-4 (registreeritud KOTKAS-s 25.02.2026 nr DM-124298-48) nõustus Eametsa liivakarjääri maavara kaeveloa korrigeeritud taotlusega. Lisaks juhiti tähelepanu, et pideva massveo teostamiseks läbi Pärnu linna on vajalik Pärnu linna kooskõlastus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Siret Punnisk

juhataja

maapõuebüroo

Maigi Säinas 5918 4357 (maapõuebüroo)

Maigi.Sainas@keskkonnaamet.ee

Liisu Aulik 5692 4060 (loodushoiutööde osakond)

liisu.aulik@keskkonnaamet.ee

Liis Sinijärv 5306 4783 (looduskasutuse osakond)

liis.sinijarv@keskkonnaamet.ee